

Norges krig og okkupasjonen

Hr. redaktør.

I tre artikler i Aftenposten gjør professor Magne Skodvin rede for sitt syn på Norges krig og okkupasjon 1940. Professoren vil formodentlig bli imøtegått fra mer sakkyndig hold. Jeg tillater meg bare, hr. redaktør, å peke på et resonnement i professorens fremstilling som neppe forutsetter spesialkunnskaper:

I sin artikkel nr. 3 slår professor Skodvin fast om kapitulasjonsavtalen i Trondheim 10. juni at «Dei (tyskerne) hadde venta total og endeleg kapitulasjon, og avtaleutkastet var forma med tanke på det». Så endres utkastet på ett eneste punkt, fra «Die norwegischen Streitkräfte zu Land, zu Wasser und in der Luft legen die Waffen nieder...» til «Die gesamten norwegischen Streitkräfte legen die Waffen nieder...»

La oss holde fast på at før denne endringen ble foretatt er utkastet, ifølge Skodvin, en avtale om total og endelig kapitulasjon. Etter endringen er det derimot en

avtale, «... som er ein reint militær og avgrensa kapitulasjon».

Nå er vi altså kommet dit at den formelle forskjellen mellom «Die norwegischen Streitkräfte zu Land, zu Wasser und in der Luft» og «Die gesamten norwegischen Streitkräfte» skal utgjøre den reelle forskjellen mellom total kapitulasjon og avgrenset, bestemt angitt kapitulasjon. Men da er det jo ikke lett å forstå at man bruker formuleringen «Die gesamten norwegischen Streitkräfte» for å avgrense avtalen til bare å gjelde 6. divisjon. De to uttrykkene synes å være så nær synonyme som overhodet mulig. Det kan tenkes, som professor Skodvin hevder, at endringen av teksten er en følge av de norske forhandleres opplysning om at norske sjø- og luft-stridskrefter hadde forlatt landet. Men det kan vanskelig tenkes at denne manøvreren, som ikke influerte på styrkeforholdet mellom partene, skulle få noen som helst innvirkning på selve kapitulasjonsbetingelsene. Det fikk den da heller ikke, ifølge endelig undertegnet tekst.

Er det ikke rimelig, forsiktig sagt, å gå ut ifra at hvis det hadde vært meningen å endre kapitulasjonsdokumentet til bare å omfatte 6. divisjon, så ville dette blitt gjort i presise formuleringer? Hva man enn kan si om tyskerne, nøyaktige er og var de. — For å komme frem til en slik konklusjon som professor Skodvin, må avtalen tolkes mot sin ordlyd. Avtalens historiske bakgrunn er almindelig kjent, nemlig den militære stillingen, likeså dens konsekvenser, nemlig en lang rekke naturlige, direkte følger av en total — men ikke en lokal — kapitulasjon, som jeg ikke skal komme nærmere inn på her. Professor Skodvin behandler Norges krig og okkupasjon 1940 i tre artikler og trekker sin slutning om «ein avgrensa kapitulasjon» uten å kaste et eneste blick på kapitulasjonens umiddelbare virkninger.

Nørholm, 28. januar.

Arild Hamsun.